

AZİM VE HIRS

Azim;

bir işte engelleri yenme kararlılığıdır. Sebep ve kurallara müracaat edip, sonuca razı olma halidir.

Hırs

ise, sonu gelmeyen istekler, aşırı tutkulardır. Sebep sonuç ilişkisi ve kuralları olmadan doğrudan neticeye odaklı bir arzudur.

Merdivenleri

üçer beşer atlayarak çıkmak gibidir.

Azimde

kabul ve kararlılık hâkimken; hırsta, doyumsuzluk ve kararsızlıkla birlikte öfke ve kızgınlık hâkimdir. Azimde sabır vardır. Hırsta öfkeli bir yıkıcılık vardır.

Azimde

elde edilen neticeyi kabullenme mutluluğu varken, hırsta önüne hangi netice çıkarsa çıksın kabullenmeme hırçınlığı hâkimdir.

Azmin

sonunda ulaşılabilecek netice insana huzur ve mutluluk verirken, hırsın sonunda ise -ulaşılabilecek sabit ve kararlı bir hedef olmadığından- her zaman bir koşuşturma, her zaman bir itiraz ve memnuniyetsizlik söz konusudur.

Klasik edebiyatımızda anlatılan

bir hikâye, hırs halet-i ruhiyesini ve hırstaki doyumsuzluğu çok güzel yansıtmaktadır.

Hikâye

Güneş üzerine kurgulanmış:

“Kâinatın en güçlüsü

olan Güneş; ışığı, ısısı, cüssesi ve ihtişamıyla hava atarken, bir gün ışıklarının kesildiği ve yeryüzüne ulaşmadığı haberini alır. Işıklarını kesen buluttur. Güneş birden sinirlenir, kendisinden daha güçlü birinin varlığı onu rahatsız eder, büyük bir hırs ile bulut olmaya karar verir.

Güneş, bulut olunca

kendisini dünyanın en güçlüsü görmeye başlar. Fakat bir gün kendi isteği dışında,

bir yerlere doğru sürüklenmekte olduğunu görür. Rüzgâr, o koskoca bulut kütlesini

bir anda dünyanın öte başına savurmuştur. Güneş, bu durumdan da memnun olmaz, yine büyük bir hırs ve öfkeyle rüzgâr olmaya karar verir. Çünkü kâinatın en güçlüsü rüzgârdır.

Güneş; kâinatın en

güçlüsü olduğunu zannettiği rüzgâr olup, hava atarak gezerken, birden önüne aşamayacağı bir engelin çıktığını görür. Başını sert bir kayaya çarpmıştır. Hemen araştırmaya başlar. Başını yaran ve kendisinden daha güçlü olan bu şeyin bir duvar olduğunu görür. “Demek ki duvar daha güçlüymüş” diyerek hemen duvar oluverir.

En güçlü oluş hırsıyla duvar

olan Güneş; bir gün eteklerinden bir delik açılıp, yel geçtiğinin farkına varır. “Demek ki benden daha kuvvetli birileri var.” Deyip, araştırır. Küçük bir farenin duvarın eteklerini delip, kendisine yol yaptığını görür. Güneş, o zaman farenin kuvvetinin kendinden üstün olduğunu kabullenerek fare olmaya karar verir. Ama farelik de çok uzun sürmez, çünkü kendisine doğru gelen ve gözleri parlayan bir kediye görünce korkusundan ödü patlar ve kedinin kuvvetini kabul ederek kedi olmaya karar verir.

Hırsını tatmin edemeyen

Güneş, artık kâinatın en güçlüsü olarak bir kedi oluvermiştir. Kâinatın en

kuvvetlisi olan kedi, bir gün yiyecek ararken, kör bir kuyunun üzerinde duran bir kuşu yakalamak isterken kuyuya düşer. Kuyunun içi soğuk ve karanlıktır. Bir türlü kuyudan çıkamaz. Günler, haftalar geçer.

Bir taraftan açlık, bir taraftan hastalık derken, kuyunun başında insan sesleri duyar, yukarıdan birilerinin, kendisini göstererek; “Baksanıza şu zavallıya günlerdir güneş yüzü görmemiş, hemen bunu çıkaralım da biraz vücudu güneş görsün, yoksa hastalıktan ölecek” sözlerini duyunca; “Olmaz... Ben tekrar güneş olmak ve varlıklara yararlı olmak istemiyorum. En iyisi kuyu olup, karanlıklara hâkim olurum.” diyerek kuyu, hem de karanlık ve dipsiz bir kuyu olmaya karar verir...”

Bir

temsil-i manevi olan hikâyede hırsın nasıl bir doyumsuzluk olduğu çok güzel izah edilmiş.

Hırs,

aynı zamanda bir hastalıktır. Bir ruh hastalığıdır. Bu hastalık, bazen güç-kuvvet

sınaması, bazen makam sevdası, bazen para sevdası, bazen şan-şöhret sevdası olarak karşımıza çıkar.

Hırsın,

doğru olanı yapmaktan alıkoyan bir aşırılık olduğu için, hırs sahibi insanlarda “kanaat” denilen firen de artık tutmaz, çalışmaz haldedir.

Hırsın

en önemli nedenlerinden biri şükürsüzlüktür. Egoistliktir. “Sadece bende olsun, başkasında olmasın.” kaptisleridir. Hâlbuki hırs sahibi bilmez ki, neticede hep Allah’ın dediği olur.

İslam

âlimleri hırsı mü’minlerde bir yoksulluk, perişanlık ve geri kalış sebebi olarak görmüşlerdir. Ve yine azimli olmayı helal, hırslı olmayı ise haram olarak tanımlamışlardır.

Şahsiyet

sahibi, vakur insanlar her zaman azimkâr olurlar, olmalıdırlar. Hırs ise, şahsiyet sahibi insanlarla hiçbir zaman beraber olmaması gereken bir hastalıktır, bir düşmandır.

Güzel günler dileğiyle.